

E U S T A C H E D E S C H A M P S

Jegyzet

Francia költő. 1346-ban született Champagne-ban. Orléans-ban a hét szabad művészetet és a jogot tanulmányozza. Előbb Lajos, orléans-i herceg, majd V. és VI. Károly szolgálatában áll, mintegy 30 évig; diplomataként bejárja Európát /Magyarországon is járt/ és a Keletet. Élete végén visszavonul, 1407-ben hal meg.

Guillaume de Machaut, reimsi kanonok és költő "latin iskolájának" legkiemelkedőbb alakja. Aktualitások iránti érzékenységgel mesterien építi be költészetébe közéleti és személyes tapasztalatait. A feudális nemesség iránti vonzódását mutatja, hogy ő még műveli a lovagi-udvari költészetet is, de mint jogtudós-klerikus, témában, hangjában rendkívül hajlamos a városi polgárság világgépe alapján írni, ítélkezni. V. Sismarjev szerint Deschamps elsősorban moralista, szatirairó, publicista és történész. Verseiben gyakran kesereg kora erkölceinek, törvényeinek romlottságán /Les Estas du Monde, 'A Világ állapota'/ . A szatirikus él mellett nem hiányzik verseiből a tréfa, humor sem. Ezt mutatja népszerű terjedelmes /12 000 soros és befejezetlen/ poémája, a Miroir de mariage /'A házasságnak tükrö'/, melyet Jean de Meung Rózsa-regényének mintájára írt. Nagy terjedelmű életművét,

mintegy 80 000 sort, csak halála után gyűjtötték össze.

Eustache Deschamps tudós költő, gyakran hivatkozik nagy mesterekre, tekintélyekre, mitológiai utalásokat tesz.

Leggyakoribb műfajai: a ballada /melyet ő azzal a változtatással művel, hogy a refrénes három strófa után még megtetézi egy ajánlással is, általában fiktív hercegnek címezve - melynek eredeti funkciója a költői versenye-
ket megszervező irodalmi társulat vezérének megszólítása/; a virelay /refrén a strófák elején/; a farce; a rondeau.

Villon előtt - Adam de la Halle-lal és Jean de Meung-nel együtt - a testamentumírás legnagyobb mestere.

Deschamps kora új költészetének teoretikusa volt. Az 1392-ben írt L'Art de dictier az első poétikai mű a francia irodalomban.

A traktátus töredékes. Hiányairól lásd: F. LOTG, Quelques remarques sur l'Art de Dictier d'Eustache Deschamps. Mélanges de philologie romane et de littérature médiévale offerts à E. Hoepffner, Paris, 1949. /361-367/.

A fordítás alapjául szolgáló kritikai kiadás: V. SISMARJOV, Knyzga dlja cstyenyija po isztorii francuzskovo jazika, Moszkva-Leningrád, 1955.

Szalai G. Erzsébet